

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

2.Bf.51/2011/24. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2011. december 1. és 2012. év január hó 17. napján megtartott tárgyalás alapján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Pest Megyei Bíróság 2010. szeptember 22. napján kelt 23.B.68/2008/82. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Az I.r. vádlott terhére rótt 2 rb. társtettesként elkövetett csalás büntettének anyagi jogi szabályai közül a 308.§ felhívását mellőzi.

A személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések beszámítására vonatkozó rendelkezések körében a vádlottak által 2007. március 28. napjától 2007. március 30. napjáig őrizetben, továbbá a 2007. március 31. napjától 2007. június 11. napjáig házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe - a III.r. vádlott tekintetében végrehajtás elrendelése esetén - beszámítja. A vádlottak által házi őrizetben töltött idő beszámításánál 4 (négy) nap házi őrizet felel meg egy nap szabadságvesztésnek.

A sértett¹ részére fizetendő kártérítés összege 2.113.360 (kettőmillió-egyszáztizenháromezer-háromszázhatvan) Ft, annak le nem rótt eljárási illetéke 126.811 (egyszázhuszonhatezer-nyolcszáztizenegy) Ft.

A zár alá vétel fenntartásának határidejét a teljesítési határidő lejártától számított 30 nap elteltével határozza meg azzal, hogy a bíróság a zár alá vételt megszünteti, ha a jogosult a megállapított határidőben nem igazolja a végrehajtási eljárás megindítását.

Az I.r. vádlott személyi igazolvány számát pontosítja, a tartózkodási helye megszűnt.

A II.r. és a III.r. vádlott tartózkodási helyét pontosítja.

A III.r. vádlott személyi igazolvány számát pontosítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindhárom vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Pest Megyei Bíróság a 2010. szeptember 22. napján kelt 23.B.68/2008/82. számú ítéletével az I.r. vádlott bűnösségét 2 rb. társtettesként elkövetett csalás bűntettében (melyből 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a./ pont és 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdés, „308” §. (5) bekezdés a./ pont), 2 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (Btk.276.§) és társtettesként elkövetett lopás bűntettében (Btk.316.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a./ pont) állapította meg. Különös visszaesőként halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elrendelte vele szemben a PKKB.13.B.IX. 5996/2001/28. számú, illetve a Fővárosi Bíróság 26.Bf.IX.5754/2004/3. számú határozatával kiszabott 1 év 4 hónap börtönbüntetés végrehajtását.

A II.r. vádlott bűnösségét 2 rb. társtettesként elkövetett csalás bűntettében (melyből 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a./ pont, 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdés (5) bekezdés a./ pont), 2 rb. bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk.276.§) és társtettesként elkövetett lopás bűntettében (Btk.316.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a./ pont) állapította meg. A vádlottat ezért halmazati büntetésül 1 év 4 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A III.r. vádlott bűnösségét 2 rb. társtettesként elkövetett csalás bűntettében (melyből 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a./ pont, 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdés (5) bekezdés a./ pont) és 2 rb. bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk.276.§) állapította meg. Halmazati büntetésül 1 év börtönbüntetésre ítélte, amelynek a végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

Mindhárom vádlott vonatkozásában határozott az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról.

Az I.r. és a II.r. vádlottat egyetemlegesen kötelezte sértett1 részére 2.215.360 Ft tőke,

Az I.r., a II.r. és a III.r. vádlottat egyetemlegesen az ügyvéd1 által képviselt sértett2, sértett3 és sértett4 magánfelek részére 40.000.000 Ft tőke és kamatai, továbbá mindkét kártérítés tekintetében a le nem rótt eljárási illetékek megfizetésére.

Ezen túlmenően sértett5 polgári jogi igényét elutasította. Sértett1 további igényét pedig egyéb törvényes útra utasította.

Az eljárásban elrendelt zár alá vételeknél a kényszerintézkedést az ítélet jogerőre emelkedéséig fenntartotta.

Döntött továbbá a lefoglalt bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész mindhárom vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében fellebbezést jelentett be.

A vádlottak védője a nyilatkozattételre fenntartott 3 napon belül valamennyi vádlott javára fellebbezést jelentett be, perorvoslatát írásban nem indokolta.

Az elsőfokú ítélet kihirdetésére kitűzött tárgyaláson a vádlottak nem jelentek meg. A I.r. vádlott a részére postai úton kézbesített ítélet ellen fellebbezést jelentett be. A II.r. és a III.r. vádlott részére csak a másodfokú eljárásban járt sikerrel az elsőfokú ítélet kézbesítése, amely ellen nem jelentettek be fellebbezést.

Az I.r. vádlott a másodfokú eljárásban új védőt Ügyvéd2-öt hatalmazta meg, Ügyvéd3-tól a meghatalmazást visszavonta, aki a továbbiakban a II. rendű és III.r. vádlott képviselőjeként járt el.

Az I.r. vádlott védője fellebbezését írásban részletesen megindokolta. Elsőlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, amelynek alapjaként több okot is megjelölt.

A Be.373.§ (1) bekezdés I.c. pontja szerint utalt a törvényes vád hiányára, mert a vádirat nem jelöli meg pontosan a bizonyítási eszközöket. A Be. 373.§ (1) bekezdés II.d. pontjára azért hivatkozott, mert álláspontja szerint a vádlottak között érdekellentét van, így egy közös védő nem képviselhetne volna őket. Ebből vezeti le, miszerint olyan személy - külön-külön védő - távollétében folytatták le az eljárást, akinek a részvétele a tárgyaláson kötelező. Utalt még a Be.373.§ (1) bekezdés III.a. pontjára is, amely az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének elmulasztását kifogásolja. Okfejtésében több tanú figyelmeztetésének szó szerinti jegyzőkönyvezését hiányolja, amely miatt a vallomásaik bizonyítási eszközként nem vehetők figyelembe. Nélkülük a bíróság nem tett, illetve nem tehetett eleget az indokolási kötelezettségének.

Másodsorban indítványozta az iratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetések levonásával eltérő tényállás megállapítását és annak alapján az I.r. vádlott felmentését. Ennek alapját a következőkkel indokolta. A rendelkezésre álló adatok elégtelensége esetén könyvszakértő és ingatlanforgalmi szakértő bevonása nem nélkülözhető. Az Sértett1 család egyes tagjainak megtevesztése szóba sem kerülhet, mert éppen ők akartak megszabadulni egy veszteséges kft-től. Az ingatlan tulajdona körében az eredeti állapot helyreállítása iránti szerződéssel ők tévesztették meg a vádlottakat. Emellett a családi kár megállapíthatósága körében az indítványozott szakértői bizonyítás eredménye alapvető jelentőséggel bír a kft. vagyona és a vételár összevetése érdekében.

A Nógrádsápon történt lopással kapcsolatban a tanúvallomások fel nem oldott ellentmondásai és a sértett6 - a kft. tulajdonát igazoló - nyilatkozata alapján veti fel a terhelő tényállást és a vonatkozó indokolást érintő ellenvetéseit. A Sértett2 családjá

sérelmére elkövetett cselekménynél ugyanazokat az eljárási hibákat látta megvalósulni, mint a korábbi szerződéseknél. Sértett² tanúvallomásának egyes részleteit idézve a tanú szavahihetőségét vonta kétségbe, mint amelyre elfogadható tényállás nem alapítható.

A védő az előző kifogásait követően több bizonyítási indítványt is előterjesztett. A már említett könyvszakértő és ingatlanforgalmi szakértő mellett gépjárműszakértő bevonását, a Földhivaltól és a Cégbírástól iratok beszerzését, 5 évre visszamenőleg az Sértett¹ család adóbevallásainak megkérését, az OTP bankfiók biztonsági kamerái által rögzített felvételek bizonyítás anyagává tételét, továbbá a Kft. és a Pékség jelenlegi működésének felderítését kérte.

A védő anyagi jogi hibaként jelölte meg az első cselekmény téves minősítését. Érvelése szerint az ingatlanátruházást követően a szerződés felbontása miatt Sértett¹-éket nem érte kár. Az üzletrész vételárának ki nem fizetése sem értékelhető kárként, mert I.r. vádlott valójában egy kb. 100 millió Ft tartozással rendelkező kft-t kapott. A cselekmény ezért sem tévedésbe ejtésre, sem kár előidézésére nem volt alkalmas.

Végezetül a védő az I.r. vádlott javára szóló enyhítő körülményekre hivatkozott. Ilyenként jelölte meg a büntetőeljárás elhúzódását és a házi őrizet tartamát, súlyos betegségeit, gyermekeit és a család távoli kísérlét voltát.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.639/2010/4-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint további súlyosító körülményként értékelendő mindhárom vádlott terhére a gátlástalan elkövetés és a többszörös halmazat. Megítélése szerint a kiszabott büntetések eltúlzottan enyhék, azok további súlyosítása indokolt. Indítványozta, hogy az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, az I.r. vádlott és a II.r. vádlottak fő- és mellékbüntetését súlyosítsa. A III.r. vádlott vonatkozásában mellőzze a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését és a vádlottat tiltsa el a közügyek gyakorlásától is. Egyebekben az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú tárgyaláson a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az átiratban foglaltak szerint szólalt fel. Nem értett egyet az I.r. vádlott védőjének az írásbeli fellebbezésében részletezett kifogásaival. Hivatkozott arra, hogy a vád megfelelt a Be.2.§-ában írt törvényes vád kellékeinek. Kiemelte, hogy a védő a bíróság mérlegelő tevékenységét támadja, amikor alaptalanul relatív eljárási szabálysértésekre hivatkozik. A bizonyítás ugyanis véleménye szerint a lehetséges körben megtörtént, az indokolás részletes, a tényállás megalapozott. Osztotta a cselekmények minősítését is, de a büntetések megváltoztatását indokoltnak találta. Ezzel kapcsolatban az írásbeli indítványát mindenben fenntartotta.

Az I.r. vádlott védője a részletes írásbeli fellebbezésében foglaltak szerinti indokok mentén, de azt szóban még részletesebben kifejtve tartotta fenn fellebbezését.

A hatályon kívül helyezés abszolút okai között a vád törvényességénél hiányolta a Legfőbb Ügyészség vonatkozó utasításának követését. A tanúk figyelmeztetését hiányosnak találta, a szó szerinti és az önvád alóli mentességre figyelmeztetés elmaradt, az ügyvéd tanúknál a titoktartás alóli felmentések nem történtek meg. Ily módon lényeges tanúk vallomása kiesik a bizonyítékok közül, amely miatt a mérlegelés szétesik, az ítélet megalapozatlanná válik. Kiemelte, hogy az I.r. vádlott és társai közötti érdekellentét miatt nem lehetett volna közös védőjük, így az I.r. vádlottnak lényegében nem volt a kötelező védelem ellenére védője. A tényállás 1. pontjánál álláspontja szerint éppen a védencét csapták be, ezért lett volna szükséges ingatlanforgalmi és könyvszakértői vélemény beszerzése. Sértett1-ék megtartották az ingatlant, de megszabadultak az adósságuktól. A szerződések egymás utánisága ezért komoly jelentőséggel bír, mert a mögöttes szándékok teljesen felderíthetetlenek.

A védői okfejtés szerint a tényállás 2. pontjánál alapvető kérdések tisztázása elmaradt. Nem tisztázta a bíróság, hogy az állatgondozók a cég munkáltatásában álltak-e, illetve hogy a takarmányt Sértett1 vásárolta, vagy beállították a cég könyvelésébe. Kérdéses, hogy az ingatlan eladásánál miért nem rendelkeztek az állatok sorsáról. Külön kiemelte Sértett6 utóbbi nyilatkozatát, amely szerint a nógrádsápi ingatlan és az összes ingó a kft. tulajdonát képezi. Erre figyelemmel az I. vádlott legfeljebb gondatlan lehetett a tárgyak birtokba vételénél, de a lopás csak szándékos formájában büntetendő.

A tényállás 3. pontjánál ugyancsak felületesnek találta a tényállás feltárását, mert az ingatlan, a kft. és az autó értékének pontos megállapítása nem történt meg.

Mindhárom tényállási pontnál azzal érvelt, hogy a csalás kárát nem a megállapodás tartalma határozza meg, hanem a vagyon objektív csökkenése. Ezt könyvszakértőnek kellett volna megállapítani, amelynek hiányában csak azt lehet biztosan állítani, hogy az állítólagos sértettek jelentős passzívumtól szabadultak. Emellett a bíróság a tévedésbe ejtést kifejtő vádlotti magatartást sem indokolta.

Az ítélet hatályon kívül helyezését, illetve eltérő tényállás alapján védencc felmentését kérve megismételte az esetleges büntetés kiszabása esetére a vádlott javára szóló enyhítő körülményeket is.

A II.r. és a III.r. vádlottak védője felszólalásában osztotta az előtte szóló védő aggályait. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a felülmérlegelés tilalmát a bírói gyakorlat alkalmazza, ezért változatlan tényállás esetére alapozta a védőbeszédét. Emellett azonban általánosságban utalt eljárási szabálysértésekre, további bizonyítás indokoltságára. Elsődlegesen a II.r. vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését indítványozta, ha az ítélőtábla a tényállást megalapozottnak találja. Másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, mert ebben az esetben lehetőség nyílik további bizonyítás felvételére és eltérő tényállás megállapítására.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Sérelmezte, hogy az elsőfokú eljárásban nem biztosították az ártatlansága melletti kérdések feltételét, nem ismeri a szakértői véleményeket, azt sem tudja, mit lopott el a vád szerint. Valójában ő írta Sértett¹ és családja ellen a feljelentést. Sértett⁶ az Önkormányzatnál és az Adóhivatalnál is elismerte, hogy az állatok az ő tulajdona. Arra a kérdésre, hogy milyen kár érte őket, nemleges választ adtak, így nem érti milyen eszmei kár miatt áll a bíróság előtt.

Az utolsó szó jogán a II.r. és a III.r. vádlott egyaránt az igazságszolgáltatás iránti bizalmát fejezte ki.

A kétirányú fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az előzőekben írt perorvoslatok alapján teljes terjedelmében felülbírált a Pest Megyei Bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárását.

Az ítéltábla elsődlegesen a perrendi szabályok megtartását vizsgálta. Ennek során egy kivétellel azt állapította meg, hogy a Pest Megyei Bíróság az eljárási törvény előírásainak megfelelően járt el a bizonyítási eljárás során.

A Fővárosi Ítéltábla a perrendi szabálysértést abban észlelte, hogy a megyei bíróság ügyvéd⁴ eljárása körében nem minden érintett személy esetében rendelkezett az ügyvédi titoktartás alóli felmentésről. Az I.r. vádlott védőjének minden személyre vonatkozó kifogása azonban nem volt alapos. Sértett⁷(nyom. ir. II. 125. oldal és 36. tárgyalási jkv. 10. oldal) Sértett⁶ (nyom. ir. 147. oldal és 36. tárgyalási jkv. 3. oldal), Sértett¹ (36. tárgyalási jkv. 13. oldal), ügyvéd⁴ részére, míg Sértett² és Sértett³ (nyom. ir. IV. 143. oldal) ügyvéd⁵ részére megadták a titoktartás alóli felmentést. Ez a felmentés ugyanakkor hiányzott Sértett⁵ részéről, amelyet a másodfokú eljárásban beszerzett az ítéltábla, s annak birtokában ismételtan tanúként meghallgatta ügyvéd⁴-et a tényállás 1. pontjában foglaltak körében.

Az ily módon a másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítás útján az ítéltábla kiküszöbölte a megyei bíróság jelzett perrendi szabálysértését. Ügyvéd⁴ a másodfokú eljárásban tanúként a korábbi előadásainak megfelelően tett vallomást, amely új elemet nem tartalmazott, ezáltal a bizonyítékok eltérő értékelését sem eredményezte.

A Fővárosi Ítéltábla az I.r. védő további eljárási kifogásait nem osztotta.

A Pest Megyei Főügyészség vádirata a Be.2.§-ában írtaknak megfelel, törvényes vádnak tekintendő. A védő által hivatkozott Legfőbb Ügyészi Utasítás iránymutatása és az egyes jogirodalmi álláspontok értelmezési kérdéseket vetnek fel, de az ítéltábla álláspontja szerint kívül esnek a Be.2.§-ában írt követelményeken.

Nem fogadható el az a védői okfejtés sem, amely az I.r. vádlott és társai közötti érdekellentétet állítva a közös védő eljárását kifogásolta. Ezzel szemben az volt

megállapítható, hogy a vádlottak mindegyike tagadta bűnösségét és védekezésük során egyikük sem tett a társaival szemben álló előadást. Erre figyelemmel érdekellentét nem merült fel közöttük, védőjük azonossága nem jelentett eljárási akadályt.

A Pest Megyei Bíróság a tanúk törvényes figyelmeztetése és annak jegyzőkönyvezése során sem vétett hibákat. A Be.82.§ (2) bekezdése a figyelmeztetés és a tanú arra adott válaszában szó szerinti jegyzőkönyvezését írja elő. Ez nem azonos a perrendi szabályok - Be. 81.§, 82. § - mindegyikének szó szerinti idézésével és rögzítésével, hanem mindig az adott tanúra vonatkoztatható figyelmeztetésnek kell elhangzani. Amennyiben pedig nem a kihallgatás kezdetén, hanem később merül fel valamely figyelmeztetés indokoltsága, akkor annak abban az időpontban kell megtörténnie.

A Pest Megyei Bíróság a törvényi rendelkezésnek és a bírói gyakorlatnak megfelelően hallgatta ki a tanúkat, ezért a vallomásaik kirekesztésére hivatkozó védői érvelés nem volt alapos.

Az előzőekre figyelemmel az ítélet abszolút eljárási szabálysértések miatti hatályon kívül helyezésére nem volt indok.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet felülbírálata során megállapította, hogy a megyei bíróság ügyfelderítési kötelezettségének a lehetséges, egyben szükséges körben eleget tett.

Az elsőfokú bíróság feltárta a vádlottak személyi körülményeit. Köztük helyesen tulajdonított jelentőséget pénzügyi helyzetüknek, amely a cselekményeknél az anyagi vállalásaik teljesíthetősége körében komoly jelentőséggel bírt.

A vádbeli cselekményeket illetően a megyei bíróság részletes bizonyítást folytatott le. Az I.r. vádlott a tárgyaláson csak a tényállás 3. pontjára kívánt nyilatkozni, míg a II.r. és a III.r. vádlott nem tettek vallomást. Kérdezési, észrevételezési jogaikkal élve az egyes tanúk meghallgatásához megjegyzéseket fűztek, így az I.r. vádlott kifogásával szemben a vádlottak jogai nem sérültek.

A megyei bíróság a Kft., illetve a Pékség Kft. adatait, gazdasági helyzetét, a tulajdonosok eladási szándékát, az elidegenítés körében a tárgyalások menetét és eredményét megfelelő részletességgel állapította meg. Tanúként kihallgatott minden olyan személyt, aki a vádlottakkal kapcsolatba került, velük tárgyalt, illetve tudomással bírt az elidegenítés egyes részleteiről. Meghallgatta az okiratokat szerkesztő ügyvédeket, rögzítette az adásvételi szerződések előkészítő tárgyalásait, majd aláírásaik körülményeit. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat az iratok tartalmával egyezően, logikus érveléssel egyenként és egymással is egybevetve helytállóan mérlegelte. Ítélete indokolásában a bizonyítékok értékeléséről kellő terjedelemben számot adott.

A tényállás 1. pontjánál tényszerűen megállapítható volt, hogy a Kft. eladásáról tárgyaló az I.r. vádlott, illetve a tényleges vevőként szereplő a II.r. és a III.r. vádlott részéről a vételár kifizetése nem történt meg sem a szerződésben írt időpontban, sem a későbbi tárgyalásokat követően. Ugyanakkor a vádlottak működtették a gazdasági társaságot oly módon, hogy kintlévőségeket hajtottak be, a cégből az ingóságokat kivonták. Semmilyen adat annak támogatására nem merült fel, hogy a vádlottaknak szándékában, vagy lehetőségében lett volna a cég vállalt tartozásainak és a fennmaradó vételárnak a kiegyenlítése.

A Sértett1 és Sértett7 tulajdonában állt, természetben Solymáron fekvő ingatlan vételárának meghatározása, illetve az ingatlanok a Kft. részére történt értékesítése része volt a cég eladása körében folytatott tárgyalásoknak és feltételeknek. Ez okból sem merülhet fel alappal elkülönítetten az ingatlan forgalmi értékének szakértői véleményezése. Másrésztől ez a szerződés kívülállóként a vádlottak részéről nem támadható. Harmadrészt tudomással bírtak arról, hogy az ingatlant ezen az értéken, illetve ilyen fizetési kötelezettséggel vették a cég vagyonába. A vádlottak ezen felül vállalták az üzletrész átruházási szerződésben a 6 millió Ft vételár megfizetését. Így a tárgyalások szerinti konstrukció egészét kell figyelembe venni, ahogyan azt a megyei bíróság is helyesen értékelte. Az ítélet arra is rá kell mutasson, hogy egy bevezetett cég eladási értéke a vevő és az eladó szabad megállapodásának tárgya. A vádlottakat senki nem kényszerítette a vételre a cég tartozásait illetően sem. Az ítélet ezért az I.r. védőjének indítványával szemben ingatlanforgalmi és könyvszakértői vélemény beszerzését nem látta indokoltnak.

A tényállás 2. pontjánál a megyei bíróság a bizonyítékok mérlegelésével Sértett7 tanú vallomásának tulajdonított valóságtartalmat, amely szerint ő közölte az I. és II.r. vádlottal, hogy a nógrádsápi ingatlanon található értéktárgyak, tenyészállatok, takarmány stb. Sértett1 tulajdona és a kft.-vel fennálló bérleti szerződés alapján vannak a helyszínen. A rendelkezésre álló bizonyítási anyag mérlegelése hibátlan, a felülmérlegelésére irányuló védelmi igény teljesítésére nincs törvényi lehetőség. Annak a cselekmény megítélése szempontjából nincs jelentősége, hogy az állatokat ki gondozta és milyen jogviszony keretében. Az eltulajdonított tárgyak értékét tárgyszakértő és mezőgazdasági szakértő állapította meg. A megyei bíróság ügyfelderítési gondosságát igazolja a szakértők kirendelése, akiknek a 61. és 64. sorszám alatti véleményeiket a bíróság a tárgyaláson a bizonyítás anyagává tette. Ebből következően az I.r. vádlott nem hivatkozhat alappal arra, hogy nem ismerte a véleményeket. A szakértői vélemények megalapozottsága iránt nem merült fel kétség, ezért azokra alapítottnak az okozott kár meghatározása helytálló.

A tényállás 3. pontjában a Pékség kialkudott vételára 40 millió forint volt, amely a Sértett2 család, illetve az I.r. és a II.r. vádlott által intézett hamis átutalási bizonylatokon egyezően szerepelt. A szerződések tartalmát, az előzetes banki történéseket és a közhiteles nyilvántartásokba vételeket a tanúvallomásokon kívül okiratok igazolják. A vételár tényleges kifizetésére vonatkozó vádlotti védekezések elvetését a megyei bíróság logikus érveléssel megindokolta.

A Fővárosi Ítéltábla a történeti tényállás 1. és 3. pontját teljes egészében megalapozottnak találta. A tényállás 2. pontja és a személyi rész azonban kisebb kiegészítést és helyesbítést igényelt a Be.352.§ (1) bekezdés a./ pontja alapján a következőkkel:

- Az I.r. vádlott különös visszaesői minőségének megalapozottságához szükséges rögzíteni, hogy az előélete körében az 1. pont alatt jelzett 1 év börtönbüntetésnél a 2004. február 12. napján történt feltételes szabadulását követően a feltételes szabadság lejáratára 2005. február 12. napja, büntetését 2004. április 12. napján töltötte volna ki.

(PKKB 21.B.1059/1999. számú iratok)

- A tényállás 2. pontjában a vádlottak által eltulajdonított tárgyak közül 1000 db bio tojást, amely 25.000 Ft értéket képviselt, kirekeszti. Az okozott kár összege összesen 2.113.360,- Ft.

A megyei bíróság nem vette figyelembe, hogy a szakértő az 1000 db tojás esetében normál és bio fajta szerint is értékelt, s mindkettőt - 1000 db. 21.000 Ft értékben, 1000 db bio 25.000 Ft értékben - felszámította. Az ítéltábla ezért a vádlottakra kedvezőbb kisebb értéket számolta el. Az okozott kár összegénél a megyei bíróság saját felsorolása szerint is számítási hibát vétett, az 2.138.360 Ft lett volna, amely a helyesbítés folytán 25.000 Ft-tal csökkent.

A bizonyítékok értékelésénél elírások történtek. Az ítélet 24. oldal utolsó előtti bekezdésében Sértett7 mellett Sértett1 a másik zálogkötelezett. Az ítélet 32. oldalán a 3. bekezdésben idézőjelbe foglalt szövegrész helyesen: „a vevő a mai napon kifizeti a vételárat az eladó részére”.

Az előzőekben kiegészített tényállás már mindenben mentes a megalapozatlanságot eredményező hibáktól és hiányosságoktól, ezért azt az ítéltábla teljesszörően megalapozottnak találta.

Az ítéltábla álláspontja szerint további bizonyítás nem indokolt. A védők lényegében a bizonyítékok felülmérlegelését igényelték a felmentést célzó perorvoslatuk keretében. Ezek az indítványok az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét vitatták, amelyre azonban megalapozott tényállás esetében nincs perjogi lehetőség.

A megalapozott, s ennél fogva irányadó tényállásból a megyei bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és cselekményeik minősítése is törvényes.

A megyei bíróság azonban a jogi minősítések indokolását teljesszörően elmulasztotta, ezért azt az ítéltábla pótolta.

A vádlottak a megállapodásokban, illetve szerződésekben foglalt anyagi háttérrel nem rendelkeztek. Minden esetben az I.r. vádlott tárgyalta az eladókkal, magát

valótlanul több prosperáló cég tulajdonosának tüntette fel, aki terjeszkedés céljából kíván további pékségeket megvásárolni. A II.r. vádlott és a III.r. vádlott ismerték az I.r. vádlott körülményeit, de maguk sem bírtak jelentősebb anyagiakkal. Valamennyi vádlott együttes akarattal a tényállásban részletezett közreműködéssel társtettesként vett részt az adásvételi szerződések megkötésében. Szándékegységük az események tükrében nem vitatható. A vádlottak tényleges anyagi helyzetével szemben az azonnali fizetési szándék ígérete, illetve a Sértett2 családja esetében a valótan átutalási megbízások felmutatása eredménnyel szolgálta a tényállás 1. és 3. pontjánál is a sértettek tévedésbe ejtését. A csalás bűncselekményeinél a kár összege megegyezik a szerződésekben szereplő vételárak összegével, amelynek megfelelően minősültek a cselekmények.

A csalás büntetteinek minősítésénél az I.r. vádlott esetében a felhívott anyagi jogi szabályok között a Btk.308.§ megjelölésekor elírás történt, másrészt az alapesetet felhívó paragrafus után - Btk.318.§ (1) bekezdés - a minősítő bekezdés feltüntetéseként nem kell a Btk.318.§-át megismételni. Az elírásként szereplő Btk.308.§-át az ítéletábra a minősítésből mellőzte.

A tényállás 2. pontjában írt magatartásukkal az I.r. és a II.r. vádlottak a számukra tudottan idegen dolgokat tulajdonították el. A részükről társtettesként megvalósított lopás minősítését a kár összege határozza meg. A lopás bűncselekményénél a vádlottak gondatlansága a tényállás szerint fel sem merülhet, az ezt felvető védői érvelés ellentétes a megalapozottan rögzített tényekkel.

Végül a tényállás 3. pontjában az I.r. vádlott a két hamis átutalási megbízás felmutatásával kívánta igazolni a vételár teljesítését. E magatartásához a II.r. és a III.r. vádlottak aktív segítséget nyújtottak, ezáltal a tettesi cselekményhez bűnsegédként kapcsolódtak.

A büntetés kiszabása során a megyei bíróság helyesen sorolta fel a súlyosító és enyhítő körülményeket és azok súlyának is megfelelő nyomatékot tulajdonított.

A Fővárosi Ítéletábra a fellebbviteli főügyész indítványa szerint nem látott alapot a gátlástalan elkövetés súlyosító hatásának vizsgálatára. Ez a súlyosító körülmény főként a személy elleni erőszakos bűncselekményeknél merülhet fel, vagyon elleni büntettnél ennek különös oka kell legyen, amely jelen esetben hiányzik. A másik indítványozott további súlyosító körülményt, a többszörös halmazatot az elsőfokú bíróság már figyelembe vette.

Az ítéletábra ezért a bűnösségi körülmények kiegészítését csak annyiban látta indokoltnak, hogy a további, a vádlottaknak fel nem róható időmúlást a javukra értékelte.

A Fővárosi Ítéletábra megítélése szerint a megyei bíróság mindhárom vádlottal szemben cselekményeikkel és a büntetés kiszabásánál megjelölt körülményekkel arányos fő- és mellékbüntetésekot szabott ki. Az alkalmazott joghátrányok nem sértik a belső arányosság követelményét sem, miután az I.r. vádlott esetében

igazolt betegségeit nyomatékka kellett értékelni. Erre figyelemmel az ítélet tábla a vádlottak büntetéseinek sem a súlyosítására, sem az enyhítésére nem látott kellő indokot.

A vádlottakkal szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések beszámítására vonatkozó elsőfokú rendelkezés pontatlan és nem felel meg az elsőfokú bíróság által a jogi indokolásban egyébként helyesen felhívott és idézett (ítélet 39. oldal) törvényi előírásnak. Az ítélet tábla ezért a beszámításokat kiegészítette azzal, hogy a III.r. vádlott esetében az a szabadságvesztés végrehajtásának esetére szól, továbbá azzal, hogy 4 nap házi őrizetben töltött idő felel meg egy nap szabadságvesztésnek.

Az ítélet tábla a tényállás helyesbítésének megfelelően változtatta meg Sértett1 magánfél részére fizetendő kártérítés összegét, amely egyben a le nem rótt eljárási illeték módosítását is maga után vonta.

A Fővárosi Ítélet tábla a Be.159.§ (6) bekezdésére figyelemmel változtatta meg a zár alá vétel feloldásának határidejét. A vádlottak részéről a teljesítési határidő az ítélet jogerőre emelkedését követő 15. napon jár le, ettől számított 30 nap áll a jogosultak rendelkezésére, hogy nem teljesítés esetén a végrehajtási eljárás megindításáról intézkedjenek. Utóbbi tény a Pest Megyei Bíróságon igazolniuk kell, ellenkező esetben a bíróság a zár alá vételt a határidő elteltével feloldja.

A Fővárosi Ítélet tábla a másodfokú eljárásban ellenőrzött okmányok alapján helyesbítette a vádlottak egyes személyi adatait.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása a Be.372.§ (1) bekezdésén, egyebekben helytálló rendelkezéseinek helybenhagyása a Be.371.§ (1) bekezdésén alapszik.

A Fővárosi Ítélet tábla észlelte, hogy a az I.r. vádlottal szemben végrehajtani rendelt szabadságvesztést kiszabó elsőfokú ítélet számában elírás történt. A PKKB 13.B.IX.5996/2001/28. számú ítélet száma téves, ugyanis az ügyirat száma helyesen 13.B.IX.3996/2001. szám. A másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a fentieket nem helyesbítette és a 26.Bf.IX.5754/2004/3. számú határozatával a 13.B.IX.5996/2001/28. számú ítéletet hagyta helyben.

A Fővárosi Ítélet tábla a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését törvényesnek találta, azonban az ügyiratszám kijavítására nem volt lehetősége. Felhívja ezért a Budapest Környéki Törvényszéket, hogy a jelzett iratok visszaküldésekor a PKKB-nak jelezze a kijavítás szükségességét.

Budapest, 2012. év január hó 17. napán

Dr. Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke

Dr. Révész Tamásné sk.

előadó bíró

Dr. Hildenbrand Róbert sk.

bíró

A Pest Megyei Bíróság 23.B.68/2008/82. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.51/2011/24. számú ítéletében foglalt változtatással mindhárom vádlott tekintetében jogerőre emelkedett és a III.r. vádlott szabadságvesztés büntetése kivételével végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év január hó 17. napán

Dr. Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke